

WIKIPEDIA

Mirar l'esclavitud de cara

ANNA CARRERAS

Ta-Nehisi Coates (Baltimore, 1975) és un escriptor afroamericà conegut per obres de no-ficció com *Entre el món i jo* –guanyadora del National Book Award– i *Vamestar vuit anys al poder*, però amb aquesta nova novel·la, *Ballar amb l'aigua*, i amb el seu treball en la sèrie de còmics *Black Panther*, s'ha especialitzat en la ficció especulativa. Publicada a Amsterdam i traduïda per Anna Llisterra i Mar Vidal, *Ballar amb l'aigua* és una història surrealista estructurada en tres parts i protagonitzada per un ésser sobrehumà anomenat Hiram Walker que posseeix memòria fotogràfica però que no recorda la seva mare. També és capaç de transportar persones a llargues distàncies gràcies a un poder conegut com a “conducció”, però només ho pot aconseguir quan aprèn a accedir a una poderosa font de sentiments: necessita recordar la seva mare. A mesura que aprèn a utilitzar aquest poder, el protagonista deixarà la grandesa corrupta de les orgulloses plantacions de la Virgínia del segle XIX, des del taüt del sud profund fins a les utopies del nord. Un itinerari on se li activaran els records i les certeses sobre la seva esclavitud i la seva vida. Perquè Walker és un esclau que ja va néixer en captiveri, i la seva mare va ser venuda pel seu pare quan ell tenia nou anys: només li queda a la memòria la imatge d'una dona preciosa que fa dansa aquàtica amb una gerra sobre el cap. Què passaria si la memòria tingués el poder de transportar les persones esclavitzades a la llibertat?

Ballar amb l'aigua és una novel·la melancòlica i poètica plena de suspens que fusiona la narrativa de l'esclavitud amb els gèneres de la fantasia o la novel·la de recerca i aprenentatge. Però els moments de gran lirisme es combinen amb clixés i estranys buits narratius i la mecànica de la trama de vegades pateix algun punt mort. Narrada en primera persona des del punt de vista d'Hiram Walker, l'escriptura de Coates és precisa, amb un to gairebé victorià qui sap si per fer un homenatge

a dos dels llibres preferits del protagonista: les novel·les romàntiques històriques de *Walter Scott*, *Ivanhoe* i *Rob Roy*. El ritme aventurer i emocionant hi és, però en alguns moments el que es guanya en ritme es perd en emoció avortada. Un segon punt que trontolla a *Ballar amb l'aigua* és la unificació dels registres dels personatges: tots parlen de la mateixa manera, fet que comporta la dificultat de tenir una idea real de cada caràcter, com si només fossin il·lustracions de les idees intel·lectuals que a l'autor li agradaria analitzar. Com una suma de monòlegs amb una única veu narrativa.

Per a Coates, recordar no és només un procés personal, sinó que implica aprofitar la cultura col·lectiva, la memòria i el dolor de moltes generacions. Amb la seva metàfora de la conducció a través de l'aigua, l'autor ens fa viure la fantasia temporal que totes les persones que van saltar dels vaixells d'esclaus a l'Atlàntic no es van ofegar en el terror i l'angoixa, sinó que tornaven a casa. Som davant la dramàtica història d'una atrocitat infligida a generacions de dones, homes i nens, famílies separades de manera violenta. La importància de la memòria i la idea que l'esclavitud mental i emocional és real: nosaltres mateixos podem ser el nostre major obstacle. Ja sigui a través de les històries dels nostres predecessors o de les pròpies experiències, els records sempre són una font de poder per moure'ns cap a la llibertat. Coates afirma que una de les grans xacres dels Estats Units no és només l'esclavitud, sinó la negativa mundial de mirar el fet de l'esclavitud a la cara i de no pensar que els efectes secundaris d'aquesta aberració encara són en l'inconscient col·lectiu. ♦♦

BALLARAMB L'AIGUA
TA-NEHISI COATES
AMSTERDAM / SEIX BARRAL
TRAD. ANNA LLISTERRI I MAR VIDAL
496 PÀG. / 22,95 €

UN LLIBRE NECESSARI

Una figura fonamental en la lluita contra la violència masclista:

CARLA VALL

Univers